

[Home](#) > [Gemeenteadvies](#) > [Voorbeeldanalyses ingebrekestelling](#)

Gemeenten en belanghebbenden kunnen leren van onze voorbeeldanalyses ingebrekestelling. We selecteren willekeurig gemeenten en analyseren hoe zij informeren over in gebreke stellen bij niet tijdig nemen van een besluit.

Hier analyseren en beoordelen we de informatie van gemeente Deventer.

Gelezen deze tekst (op 17-12-2025)

Dwangsom bij niet tijdig beslissen (ingebrekestelling)

Een dwangsom is een boete die de gemeente aan u moet betalen. Deze boete kan de gemeente krijgen als zij te laat is met het nemen van een beslissing op uw aanvraag of bezwaarschrift. De boete wordt opgelegd per dag dat de beslissing te laat is.

Je kan de gemeente Deventer in gebreke stellen als de (wettelijke) termijn voor het beslissen op een aanvraag of bezwaar is verstreken. Daarna heeft de gemeente 2 weken de tijd om alsnog een besluit te nemen. Is er dan nog geen besluit genomen, dan moet de gemeente een dwangsom betalen.

Uitzondering: deze procedure geldt niet voor Woo-verzoeken.

Hoe werkt het?

Download het formulier Ingrekestelling gemeente Deventer (pdf, 24 KB), vul het volledig in en het stuur het ondertekend naar:

Gemeente Deventer
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Voorwaarden

In sommige gevallen heb je geen recht op een dwangsom:

- Als je de gemeente te laat op de hoogte hebt gesteld.
- Als je niet direct betrokken bent bij de aanvraag waarop de gemeente een beslissing moet nemen.
- Als de aanvraag niet volledig is.

- Als het gaat om een Woo-verzoek (Wet open overheid). Dat is een aanvraag voor bestuurlijke informatie.

Meer informatie Lees meer over dwangsommen op de website van de rijksoverheid (Verwijst naar een externe website).

Analyse en beoordeling

Als een gemeente niet op tijd een besluit neemt, is zij in gebreke. Dat is de kern van de zaak. De discussie zou dus moeten gaan over het feit dat de gemeente te laat is met beslissen – en niet vooral over geld. De dwangsom is slechts een gevolg daarvan: een financieel duwtje in de rug om de gemeente alsnog te laten beslissen.

Dwangsom is geen boete

Een boete is een straf voor het overtreden van een regel. Dat is hier niet aan de orde. Bij een te late beslissing gaat het niet om straf, maar om het afdwingen van actie. De dwangsom is dus:

- geen straf;
- geen verwijt;
- maar een prikkel om alsnog een besluit te nemen.

De dwangsom wordt niet opgelegd

Een belangrijk misverstand is dat een dwangsom bij niet tijdig beslissen wordt opgelegd. Dat is niet zo. De dwangsom ontstaat vanzelf als de beslistermijn is verlopen en de gemeente correct schriftelijk in gebreke is gesteld. De wet regelt dit.

Uitzondering: Woo-verzoeken

Bij verzoeken op grond van de Wet open overheid (Woo) werkt het iets anders:

- de dwangsom ontstaat niet automatisch;
- de bestuursrechter kan later bepalen of een dwangsom nodig is.

Maar ook hier geldt: zonder ingebrekestelling geen dwangsom. De ingebrekestelling blijft dus essentieel.

Het formulier ‘ingebrekestelling’

Het is goed dat de gemeente spreekt van een formulier ingebrekestelling. Een term als “formulier dwangsom” zou onjuist zijn, omdat:

- je geen dwangsom aanvraagt;
- je de gemeente erop wijst dat zij te laat is met beslissen.

Onjuiste of misleidende informatie

Er worden voorwaarden genoemd die niet kloppen of onvolledig zijn.

- **Je kunt niet ‘te laat’ zijn**

Een ingebrekestelling kan niet te laat worden ingediend. Hooguit kan zij geen nut meer hebben, bijvoorbeeld als de gemeente inmiddels al een besluit heeft genomen.

- **Wel kun je te vroeg zijn**

Wat wél kan: dat je de gemeente te vroeg in gebreke stelt, dus vóóordat de beslistermijn is verstreken. Dat heet een premature ingebrekestelling. Dit belangrijke punt ontbreekt in de uitleg van de gemeente.

- **Het gaat niet om de aanvraag, maar om de ingebrekestelling**

De gemeente schrijft dat er geen recht op een dwangsom bestaat als de aanvraag niet compleet is. Dat is onjuist. Het gaat namelijk om de ingebrekestelling, niet om de aanvraag.

Een ingebrekestelling is:

- (1) een formele schriftelijke melding dat de beslistermijn is verstreken;
- (2) het startpunt van de extra termijn waarbinnen de gemeente alsnog moet beslissen;
- (3) een wettelijke voorwaarde om aanspraak te kunnen maken op een dwangsom.

- **Woo en dwangsom**

Stellen dat er bij een Woo-verzoek geen recht op een dwangsom bestaat, is onjuist en misleidend.

Juist bij Woo-verzoeken is het belangrijk om de gemeente in gebreke te stellen zodra de beslistermijn is overschreden. Alleen dan kan een rechter later een dwangsom vaststellen.

Conclusie

De informatie van de gemeente over de ingebrekestelling is onvolledig en op punten onjuist. Daardoor kunnen burgers denken dat zij minder rechten hebben dan de wet hun daadwerkelijk geeft.

Het zou beter zijn als de gemeente:

- duidelijk maakt dat het om haar eigen te late besluitvorming gaat;
- correcte uitleg geeft over de ingebrekestelling;
- en haar informatie volledig in lijn brengt met de wet.

Dat vergroot de rechtszekerheid en helpt burgers hun rechten goed te begrijpen en te gebruiken.